

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1719. usque ad annum 1720

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1782

VD18 13322648

§. 49. Hujus controversiæ exitus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67659)

ipsimet provocassent, stare velint. Sæc. XVIII.
A. C. 1719.
 rum Protestantium Principum Legati præter pacem Westphalicam & Hal-
 lense pactum aliam normam, nisi
 Anni 1705., agnoscere detrectabant,
 nulloque pacto Calvinistæ præfatum
 Templum Electori, proficuas etiam con-
 ditiones offerenti, seque Regiam suam
 Heidelbergam aliorum transferre mini-
 tanti cedere, pertinaciter decreverunt.

§. XLIX.

Hujus controversiæ exitus.

Cum vero Calvinistæ nec Cæsaris mo-
 nitis, nec amplis Palatini Electo-
 ris pollicitationibus, nec ipsius causæ
 æquitate ad officium redigi possent,
 Elector vero infaustam Catholicorum
 sine omni culpa oppressorum vicem mi-
 sertus esset, a suis Præfectis Calvini-
 stas in quibusdam locis in suæ con-
 scientiæ libertate turbatos fuisse edo-
 ctus, die decima quinta Februarii ad
 Heidelbergensem suam Curiam, &
 Calviniano - Ecclesiasticum Consilium
 datis literis præcepit, ut Calvinistæ
 conscientiæ libertate ipsis per pacem
 Westphalicam & Anni 1705. declara-
 tionem indulta perfrui permittantur. In-
 super die vigesima nona Februarii con-
 troversi Templi navim Calvinistis esse
Hist. Eccles. Tom. LXX. Z resti-

Sæc. XVIII. restituendam, cunctaque Ecclesiasticis
 A. C. 1719. Catholici ritus ornamenta inde
 movenda, mutuas criminationes, con-
 vitia &c. fugienda, inque cetera Re-
 gionis gravamina per utriusque parte
 Consiliarios inquirendum esse decrevit
 Eo fine Catholici Pro - Cancellarius
 de Mezger, & Professore ac Doctorem
 Busch, Calvinistæ vero de Lubow
 & Professore Thyllium deputarunt
 Quamvis autem Elector tam insigne de-
 mentix suæ specimen erga Refractarios
 suos subditos exhibuisset, navis
 claves Riesmanio restitui jussisset, nihilominus
 Prædicantes eo impudenter devenerunt,
 ut ab A Catholicorum Principum Legatis
 sciscitari non erubescerent. I. An consultum foret,
 hoc Templum ingredi, quamdiu Catholici
 in cathedram haberent. II. An non per
 januam Catholicis propriam ingressum
 deceret. III. An muri, qui chorum a
 navi discernit, erectio sit petenda. IV.
 utrum hæc petitio non præjudicet quominus
 integra Ecclesia unacum catholico Principum
 Oratores responderunt, duntaxat eis ab
 Electore Ecclesie navim (secundum Catholicis)
 fuisse indultam, cetera autem in rebus
 tem Principum sollicitudini esse relinquenda.
 Horum vero importunitate factum, ut
 Imperator die decima Martii

CLE
 Mar
 nisti
 vin
 Con
 aliis
 mode
 cedo
 Cæf
 inju
 caul
 imp
 aud
 Elec
 Cat
 fem
 conf
 rum
 Nec
 clen
 ris
 thol
 erec
 zing
 pron
 fare
 mur
 tam
 que
 tini
 Cat
 ftior
 Ele
 Mar

Martii & sexto post anno rursus Calvinistis intra quatuor hebdomadas navim esse restituendam, advocatisque Sæc. XVIII.
A. C. 1719.
 Consiliariis Ecclesiastico - Calvinianis, aliisque doctis Viris, Catechismum, moderatis durioribus locutionibus esse concedendum decerneret. Id quidem juxta Cæsaris mandatum Elector Calvinistis injunxit, sed hi rursus obluſtabantur, cauſſati, ipſorum conſcientiis jugum imponi haud poſſe: quinimo ſemper audacioſes effecti, non permisere, ut Elector Simultaneum ſeu exercitium Catholicæ Religionis (quod tamen is ſemper antea habuit) in eodem Templo conſervaret, quapropter diſiſionis murum erigere pertinaciter recuſabant: Nec tamen hiſce auſibus frangebatur clementia ac patientia Palatini Electoris, qui vexationes acerbiffimas Catholicis ubique irrogatas redempturus, erecto muro, redditaque navi Schwingæ die decima ſexta Maij edictum promulgari juſſit, vi cujus, donec a Cæsare aliter decretum fuerit, Catechismus rursus edi quidem permilit, ea tamen lege, ut Electoris inſignia, hæcque verba: *Ex permiſſu Electoris Palatini*, necnon gloſſa Cæsari cunctisque Catholicis Principibus injurioſa in quæſtione octogefima omittantur, hæcque Electoralis declaratio novis ejusdem

Sæc. XVIII.

A. C. 1719.

catechismi editionibus præfigatur, Prædicantes Calviniani in explicatio-
 præfatæ quæstionis ab omni contrarietate
 abstineant, nec Catholicos *Idololatriæ*
 &c. vocare præsumant, secus præsumpti-
 plectendi severissimis. Ne vero Hei-
 delbergensium Calvinistarum pertinacia
 omnino impunita remaneret, Elector
 die duodecima Aprilis declaravit, quod
 suam Regiam, omnia Dicastria, &
 Curias Heidelbergæ Manheimium &
 decima quinta Maij translaturus esse
 proin etiam Calviniano - Ecclesiastico
 Consilio eo sese conferret. Neque
 quoque Principis sui voluntati cedere
 voluerunt Prædicantes, sed die sexta
 Maij declararunt, adversus cunctas
 quæ Elector pro prætensa Protestan-
 tium concordia præcipue circa Senat-
 Ecclesiastici translationem sine Evan-
 gelici corporis consensu decreturus
 set, reclamandum, eaque pro irritis
 nullisque esse habenda: Nihilominus
 tamen Calviniani cives exponere
 debant, se esse innocentes, & ob Te-
 plum Electoris indignationem ideo
 fuisse promeritos, eo quod eorum sen-
 tentiæ quinquaginta illius restitutionem
 flexi petiissent, & nil ultra tenta-
 acerbiora autem contra Electorem
 potentiores Principes movissent, pro
 inde acsi hi ab eis non fuissent instigati

Ita cum eorum Principibus ludere, Sæc. XVIII.
 Sæctariis familiare est, imo ipsam etiam A. C. 1719
 Cæsaream commissionem ad tollenda
 exillimata eorum gravamina selectam
 ex variis rationibus suspectam respiciebant, Faber t. 36.
 talemque esse die trigesima Martii Da- pag. 423.
 niæ Regi depingebant.

§. L.

*Caroli Imperatoris querelæ contra
 Protestantium innovationes ex
 hac controversia attentatas.*

Iniquissimo Protestantes ferebant ani-
 mo, quod una ex parte quamplurimi
 Principes a sua secta ad Catholicam
 fidem reverterentur, ex altera vero
 parte haud sperare possent, ullum ex
 Catholicis Principibus in fidei suæ re-
 bus adeo rudem, hebetemque fore, ut
 a Catholica fide ad incompositum No-
 vatorum commentum, quod nonnisi
 paucis ante annis ad Ecclesiæ systema
 quorundam Jureconsultorum (*) arti-
 bus

Z 3

(*) Quam operose quantisque inter se con-
 traditionibus ad hanc usque dum nondum
 compositis Lutherani Præcones, & Jurecon-
 sulti jus circa Sacra, jus decidendi doctrinam,
 jura Majestatica, jura superioritatis territorialis,
 jus reformandi recta conscientie libertati antea
 tantopere decantatæ adversum &c. recens in-
 vexerint, atque ipsis primis Reformatibus
 incognitum excogitarint, videri potest in
 Struvii Bibliotheca Juris selecta §. XXIII.
 pag. 510. Edit. VII, Jenen. 1743.